

**Quickscan Wet natuurbescherming
Zuideinde 142-146 te Koog aan de Zaan**

Opdrachtgever: Mees Ruimte & Milieu
Postbus 854
2700 AW ZOETERMEER

Versienummer: 1.0

Datum: 9 februari 2017

Auteur: mevrouw ir. L. Dresmé

Paraaf:

Rizdy Valt

Colofon

Dresmé&vanderValk

Middenduinerweg 81

2082 LC Santpoort-Zuid

+31 (0)6 47570615

linda@dresmevandervalk.nl

www.dresmevandervalk.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Dresmé&vanderValk.

Inhoudsopgave

pagina

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	DOEL	4
1.3	INDELING VAN DE RAPPORTAGE	4
2	WETTELIJK KADER	5
3	PROJECTBESCHRIJVING	8
3.1	LIGGING	8
3.2	BESCHRIJVING VAN HET PROJECT	8
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	9
5	ONDERZOEKSMETHODE	10
6	RESULTATEN	11
7	CONCLUSIE	13

bijlage 1: C.V. mevrouw Ir. L. Dresmé

1 INLEIDING

In februari 2017 is een Quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van de Zuideinde 142-146 in het stedelijke gebied van Koog aan de Zaan in de provincie Noord-Holland. Het gaat om een voormalige supermarkt.

1.1 Aanleiding

De aanleiding van onderhavige onderzoek is het voornemen om het bestaande pand te slopen. Mogelijk worden verblijfplaatsen van beschermde soorten aangetast, waarbij strijdigheid met de Wet natuurbescherming kan ontstaan. Voorkomen dient te worden dat op basis van deze strijdigheid, vertraging in de procedures kunnen optreden.

1.2 Doel

Het doel van de Quickscan Wet natuurbescherming is meerledig:

- Vaststellen dan wel uitsluiten van beschermde flora en fauna in het projectgebied.
- Vaststellen wat de mogelijke effecten zijn op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden als gevolg van de sloop;
- Indien als gevolg van de sloop negatieve effecten te verwachten zijn, dient te worden bepaald of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd is.

1.3 Indeling van de rapportage

De Quickscan Wet natuurbescherming bestaat uit zeven hoofdstukken. Het wettelijk kader van natuurbescherming is te vinden in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is het projectgebied en het voorgenomen initiatief beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft of sprake is van gebiedsbescherming. In hoofdstuk 5 is de methode van het onderzoek uiteengezet en in hoofdstuk 6 zijn de onderzoeksresultaten beschreven. Hoofdstuk 7 bestaat uit de conclusies.

2 WETTELIJK KADER

De Wet natuurbescherming vervangt per 1-1-2017 de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. De wet heeft als doel het beschermen van flora en fauna, (natuur)gebieden en bossen. De nieuwe Wet natuurbescherming bevat niet alleen regels ten aanzien van beschermde soorten flora en fauna en 'ruimtelijke ingrepen', maar ook andere onderwerpen zoals bezit en handel, gebiedsbescherming, houtopstanden, beheer en schadebestrijding. Voor projecten die betrekking hebben op 'ruimtelijke ingrepen', zoals sloop- en renovatiewerkzaamheden en nieuwbouwprojecten zijn de onderwerpen soortenbescherming, gebiedsbescherming en soms ook houtopstanden relevant. Hierna zijn deze onderwerpen op een rij gezet.

Gebiedsbescherming

Voor gebiedsbescherming verandert er weinig ten opzichte van de Natuurbeschermingswet 1998. Bij ruimtelijke ingrepen dient te worden nagegaan of initiatieven negatieve effecten kunnen hebben op aangewezen beschermde Natura 2000-gebieden. Gedacht kan worden aan negatieve effecten die samengaan met activiteiten in of aan de randen van een Natura 2000-gebied, zoals verstoring door licht of geluid. Een activiteiten die op grotere afstanden een negatief effect kan hebben op beschermde gebieden, is bijvoorbeeld de uitstoot van vermestende stoffen. Het meest voorkomende effect is de depositie van stikstof die wordt uitgestoten door het verkeer of verwarmingsketels van gebouwen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur of EHS). Voorts worden bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen door de provincies aangewezen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen of landschappelijke waarden. Anders dan voorheen is de status als NNN verankerd in de Wet natuurbescherming.

Beschermde soorten

De grootste verandering in de Wet natuurbescherming betreft de soortbescherming. Een aantal soorten zijn nu niet meer beschermd, terwijl andere soorten juist zijn toegevoegd aan de lijst van beschermde soorten. De wet maakt onderscheid in soorten die beschermd zijn op basis van de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen (artikel 3.5 t/m 3.9) Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1 t/m 3.10) en andere soorten (artikel 3.10 en 3.11).

Europese soorten (bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage 1 verdrag van Bonn en bijlage 2 van verdrag van Bern)

Anders dan de Flora- en faunawet zijn de soorten die beschermd zijn op basis van het verdrag van Bern en Bonn gelijkgesteld aan de soorten die genoemd zijn in de Habitatrichtlijn. Deze (Europese) soorten zijn beschermd op basis van vergelijkbare verboden als de Flora- en faunawet, met het verschil dat individuen niet **opzettelijk**¹ mogen worden beschadigd. Het is niet toegestaan deze soorten **opzettelijk** te vangen, te verstoren of te doden. Ook is het niet toegestaan eieren te vernietigen, te rapen of te vervoeren. Beschermde planten uit deze categorie mogen niet **opzettelijk** worden geplukt of van hun groeiplaats worden verwijderd. Let op! Voor deze soorten geldt dat het niet is toegestaan vaste rust- of verblijfplaatsen **opzettelijk of niet**, te verstoren. Daarmee is het nog steeds noodzakelijk te onderzoeken of binnen een projectgebied sprake is van vaste verblijfplaatsen, zoals die van vleermuizen. Indien vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn is een ontheffing nodig.

• ¹ Met opzet wordt bedoeld: het willens en wetens met aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten.

Ontheffing voor activiteiten waarmee de verbodsbepalingen worden overtreden, kan alleen worden verleend op basis van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Er is sprake van een groot algemeen belang;
3. Effecten op populatieniveau zijn uitgesloten.

Het bevoegd gezag ten aanzien van het verlenen van ontheffingen is -anders dan de Flora- en faunawet- de provincie waarin de activiteit plaats vindt. In de ontheffing kunnen voorwaarden worden opgenomen ten aanzien van compenserende en mitigerende maatregelen. Momenteel is nog niet bekend op welke wijze deze worden voorgeschreven.

Vogels

Alle in het wild levende vogels en hun eieren, mogen niet **opzettelijk** worden gevangen, beschadigd of verstoord. Voor algemene vogels, zoals merel of koolmees, geldt daarmee een milder beschermingsregime ten aanzien van vaste rust- of verblijfplaatsen. Het **niet opzettelijk** verstoren of beschadigen van vogels, hun eieren of nesten is immers niet verboden, omdat voor een individueel project geen effecten op populatieniveau zijn te verwachten (artikel 3.1, vijfde lid van de wet). Een ontheffing voor het verstoren van een nest van een merel is niet nodig, omdat deze verstoring niet van invloed is op populatieniveau. Wel geldt een zorgplicht en dat houdt in dat verstoring tot een minimum moet worden beperkt.

Let op! Een aantal vogelsoorten zijn beschermd op basis van het verdrag van Bern en Bonn. Voor deze soorten geldt dat nesten -tijdens het broeden of anderzijds als vaste rustplaats in gebruik zijn- niet (met of zonder opzet) mogen worden verstoord. Hiervoor geldt dus indirect een onderzoeksplicht. Voorbeelden van soorten die genoemd zijn in het verdrag van Bern en die veel voorkomen in watergangen zijn wilde zwaan en kleine zwaan. Deze soorten broeden echter niet in Nederland. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart t/m 15 juli. Broeden begint enige tijd voor het leggen van het ei en eindigt nadat het nest niet meer wordt gebruikt. Sommige vogelsoorten hebben een tweede of derde leg. Ook is de start en einde van het broeden en gebruik van het nest verschillend per vogelsoort. Daarmee dient rekening gehouden te worden. Sommige soorten zoals steenuil (bijlage 2 verdrag van Bern) gebruiken het nest bijvoorbeeld het hele jaar als vaste rustplaats en zijn daarmee het hele jaar beschermd. Ook kunnen foerageergebieden rondom nesten onderdeel zijn van vaste verblijfplaatsen. Activiteiten waarmee een van de verbodsbepalingen voor vogels wordt overtreden kan - uiteraard onder voorwaarden- worden toegestaan op basis van een door de provincie verleende ontheffing.

Opvallend is dat nesten van huismus en gierzwaluw niet specifiek beschermd zijn buiten het broedseizoen, terwijl deze op basis van de Flora- en faunawet wel jaarrond beschermd waren. De boerenzwaluw is wel genoemd in bijlage 2 van het verdrag van Bern en is daarmee wel jaarrond beschermd.

Andere soorten

In bijlage A en B van de Wet natuurbescherming is een lijst opgenomen van beschermde fauna respectievelijk flora. Deze soorten mogen niet **opzettelijk** worden gevangen, beschadigd, verstoord of gedood respectievelijk **opzettelijk** van hun groeiplaats worden verwijderd. Anders dan voor de Europese soorten, geldt een milder beschermingsregime: Vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten mogen **niet opzettelijk** worden verstoord of vernietigd. Bij wet zijn de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis die in en rondom gebouwen leven, vrijgesteld van de verboden.

De provincies kunnen generieke vrijstelling verlenen door het aangeven van een lijst van vrijgestelde beschermde soorten voor ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Ook kan de provincie ontheffing verlenen voor:

- Het opzettelijk verstoren van individuen of vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten, bijvoorbeeld in het kader van het voorkomen van schade aan gewassen.
- Het opzettelijk verstoren van individuen of vaste rust- of verblijfplaatsen van soorten die niet zijn vrijgesteld bij provinciale verordening.

In de provincie Noord-Holland zijn alle diersoorten in de categorie ‘andere soorten’² vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen, behalve bunzing, mol en wezel.

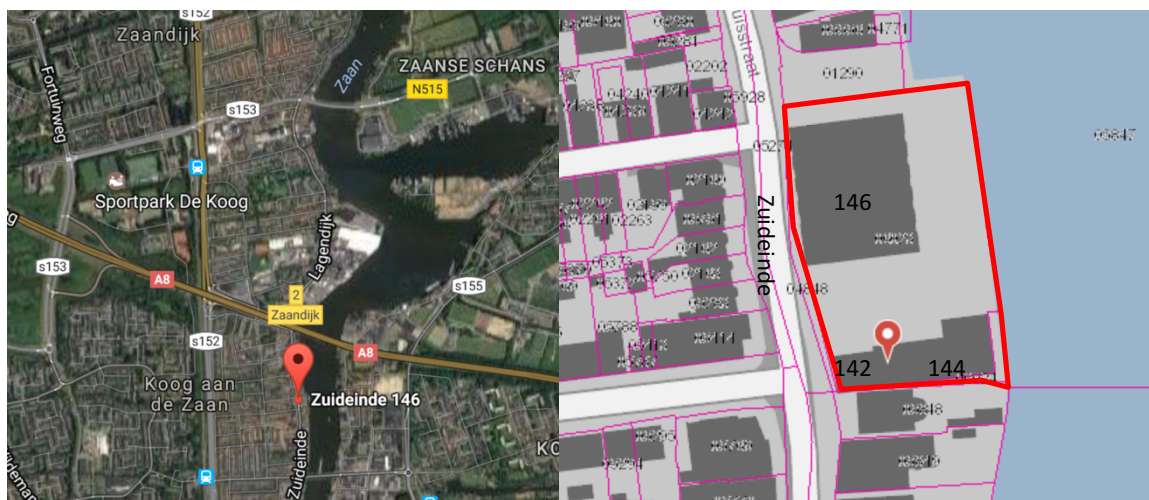
² Behalve vogelsoorten

3 PROJECTBESCHRIJVING

3.1 Ligging

Het projectgebied bestaat uit twee panden; de voormalige supermarkt (met huisnummer 146) en het pand met winkels (met huisnummers 142 en 144) gelegen tussen de Zuideinde en de rivier de Zaan, zie afbeelding 1. De locatie is gelegen in het stedelijke gebied van Koog aan de Zaan in de provincie Noord-Holland.

Afbeelding 1. Ligging projectgebied (projectgebied in rood)

3.2 Beschrijving van het project

Het panden worden gesloopt. Daarna worden vier grondgebonden woningen met tuin en twee appartementsgebouwen gerealiseerd, zie afbeelding 2.

Afbeelding 2. Toekomstige situatie (bron: Bets architecten bna bv)

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het projectgebied is niet in of nabij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) of Natura 2000-gebieden gelegen, zie afbeelding 3 en 4. De meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is Polder Westzaan en Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske op een afstand van circa 1 respectievelijk 2 kilometer. Het Natuurnetwerk Nederland komt overeen met de Natura 2000-gebieden.

Op de korte termijn ontstaan lokale effecten, zoals een toename van geluid en stof door de sloopwerkzaamheden. Deze effecten zijn echter verwaarloosbaar en niet waarneembaar ter plaatse van beschermde gebieden. Gezien de afstand en het tussengelegen stedelijke gebied worden geen effecten verwacht op het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebieden als gevolg van de sloop en bouwwerkzaamheden. Op lange termijn worden ook geen effecten verwacht die van betekenis kunnen zijn voor de natuurwaarden van beschermde gebieden.

Afbeelding 3: Natura 2000-gebieden nabij het projectgebied (projectgebied aangegeven met i, bron: Aerial.nl)

Afbeelding 4: Ecologische Hoofdstructuur/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) nabij het projectgebied (bron: provincie Noord-Holland, structuurvisie 2040)

5 ONDERZOEKSMETHODE

De Quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd door een ecooloog met kennis op het gebied van vleermuizen in het stedelijke gebied, mevrouw ir L. Dresmé, zie bijlage 1. Voor het archiefonderzoek is Nationale databank flora en fauna, waarneming.nl en eerder uitgevoerde onderzoeken naar beschermde flora en fauna in de omgeving meegenomen. Op 30 januari 2017 is een veldonderzoek uitgevoerd, waarbij gezocht is naar geschikt leefgebied en de eisen die beschermde soorten stellen aan een geschikt leefgebied. Hierna zijn een aantal afbeeldingen weergegeven die een indruk geven van de te slopen panden. De weersomstandigheden waren met 7° C, geen neerslag, weinig wind, voldoende om een biotoopanalyse uit te voeren.

Het projectgebied is gelegen aan de Zaan. In het projectgebied is, behalve enkele bomen langs de Zaan (afbeelding 7), nauwelijks groen aanwezig. De kade met de Zaan is verhard en er is geen mogelijkheid voor amfibieën en reptielen om vanaf het water het projectgebied te bereiken. Het overige terrein is geheel verhard en wordt gebruikt als parkeerterrein. De soortengroepen vissen, insecten en vaatplanten kunnen vanwege het ontbreken van geschikt biotoop op voorhand worden uitgesloten en worden buiten beschouwing gelaten. Tijdens het onderzoek is aandacht besteed aan vleermuizen en mogelijke locaties van beschermde vogelnesten.

Afbeelding 5 en 6. De voormalige supermarkt met adres Zuideinde 146

Afbeelding 7. De kade met de Zaan, de bomen en de gevel van het pand met adres Zuideinde 144 (bron: GoogleMaps)

6 RESULTATEN

Vleermuizen

Archiefonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen zeven soorten vleermuizen worden verwacht in het bebouwde gebied van Koog aan de Zaan, namelijk; gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis. Uit de gegevens van Nationale databank flora en fauna (NDFF) komen geen verblijfplaatsen van vleermuizen naar voren in de omgeving van het projectgebied. Op ongeveer 800 meter ten noorden van het projectgebied, ter hoogte van de Langedijk 45 is in maart 2010 een dode laatvlieger waargenomen (NDFF). Het is niet bekend of deze is aangereden of dat dit exemplaar in een gebouw is aangetroffen. Waarnemingen van vleermuizen in of in de omgeving van het projectgebied komen niet uit het archiefonderzoek naar voren.

Veldonderzoek

De panden zijn op dezelfde manier gebouwd en bevatten een spouw met een isolatie van steenwol, het dak is bekleed met bitumen en een gevelbeplating. De kozijnen zijn van kunststof. Alle kieren zijn gekit en open stootvoegen zijn afwezig. Aan de onderzijde van de gevels zijn ventilatieopeningen, maar die zijn voorzien van een rooster om te voorkomen dat muizen naar binnen kunnen. Aan de Zuideinde en de Zaan zijn nauwelijks bomen of andere groene opgaande structuren aanwezig. Op basis van het ontbreken van geschikte invliegopeningen worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht.

Afbeelding 8. Open

Zoogdieren

In het projectgebied worden alleen algemeen voorkomende zoogdiersoorten verwacht zoals huisspitsmuis. De aanwezigheid van de beschermde zoogdiersoorten bunzing, mol en wezel kunnen op basis van de verspreiding van deze soorten en de terreinkenmerken worden uitgesloten.

Broedvogels

Archiefonderzoek

Op basis van het archiefonderzoek komen geen vaste verblijfplaatsen in de vorm van vogelnesten in of in de omgeving van het projectgebied naar voren. Specifiek is gelet op huiszwaluwnesten en of het dak geschikt is voor gierzwaluw, zwarte roodstaart en huismus (geen jaarrond beschermde nest meer sinds de nieuwe Wet natuurbescherming).

Veldonderzoek

Binnen het projectgebied zijn geen geschikte dakpannen of andere holtes aanwezig voor broedvogels zoals huismus, zwarte roodstaart, kauw of spreeuw. Broedvogels worden niet binnen het projectgebied verwacht.

7 CONCLUSIE

Als gevolg van het project worden geen effecten op de Ecologische Hoofdstructuur of Natura 2000-gebieden verwacht.

Onderhavige Quickscan Wet natuurbescherming richt zich op de voormalige supermarkt en een winkelpand aan de Zuideinde 142-146 in Koog aan de Zaan. Omdat het projectgebied zich in een sterk verstedelijkte omgeving bevindt, is specifiek onderzoek gedaan naar broedvogels en vleermuizen. In de te slopen panden zijn geen holtes voor nesten of geschikte invliegopeningen voor vleermuizen waargenomen. Binnen het projectgebied is nauwelijks opgaand groen en open water aanwezig. Er worden geen beschermde soorten verwacht. Er bestaat geen aanleiding om nader onderzoek uit te voeren.

Literatuurlijst

- www.Aerius.nl
- www.ndff.nl, vleermuisgegevens van betreffende kilometerhok 115-497 opgevraagd.
- Netwerk Groene Bureau gedragscode (2010), zie <http://netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/gedragscode>
- Provincie Noord-Holland, structuurvisie 2040; <https://maps.noord-holland.nl/kaarten/>
- Veer, R. van 't, T. Kisjes, N. Sminia (2012) Natuuratlas Zaanstad, Stichting Uitgeverij Noord-Holland.
- waarneming.nl
- www.sovon.nl

Bijlage 1 Curriculum Vitae

Naam ir. L. Dresmé
Nationaliteit Nederlandse

Persoonlijk profiel

Linda is een deskundig ecooloog en gespecialiseerd in het raakvlak tussen infrastructurele projecten/ bouwprojecten en beschermde flora en fauna. Ecologische-juridische onderbouwing van praktische oplossingen zijn haar sterkste kanten.

Opleiding

Afgeronde doctoraal Bosbouw en Bos- en natuurbeheer in Wageningen.
Master Beleid, Communicatie en Organisatie -behalve de scriptie- afgerond.

Cursussen

Analyse van vleermuisgeluiden, Vereniging voor Zoogdieren en H. Limpens, 25-3-2014
Cursus batdetector, 2 Vereniging voor Zoogdieren en H. Limpens, 05-06-2015
Tekenen in ArcMap, en Basisveiligheid VCA (geldig tot 28-9-2019).

Werkervaring

14 jaar werkervaring bestaande uit:

- 2012-heden, ecooloog van SAAOne aannemerscombinatie wegbuitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere A1/A6, zie als voorbeeld van waar Linda onlangs mee bezig was:
<http://bezoekerscentrum.rijkswaterstaat.nl/SchipholAmsterdamAlmere/user-story/rivierdonderpadden-verhuisd-rustiger-water/>
- 2011-heden, Dresmé & Van der Valk, zie <http://www.dresmevandervalk.nl>
- 2008-2011, bk ruimte & milieu bv als ecooloog
- 2007, provincie Noord-Holland (gedetacheerd) als juridisch adviseur groene wetgeving.
- 2003-2007, Envisie BV als projectleider van natuurcompensatieprojecten in samenwerking met provincie Noord-Holland, Landschap Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.